

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto	K 12—
pol leta	6—
četr leta	3—
na mesec	1-10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafova ulica št. 5, (v pritličju leve), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Pozamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vin. Pri večkratni insercijski po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto	K 18—
pol leta	9—
četr leta	4-50
na mesec	1-60
Za inozemstvo celo leto	28—

Upravnštvo: Knafova ulica 5, (spodaj, dvorišče leve), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzojavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Ambrožičevi kandidati.

Celje, 14. avgusta. G. Ostrožnik, po dom. Plahutnik, posestnik na Sp. Hudinji, je dal danes izjavno, da noče biti Ambrožičev nemškutarski kandidat; obenem »izreka v nji zahtevanje Ambrožičeve politiki in njegovim agitatorjem«. To je pa hudo poper za celjskega amtsvorstanda in celjske nemškutarje sploh!

Obiranje hmelja v Savinski dolini.
Zalec, 14. avgusta. Splošno obiranje hmelja se ne bode pričelo, kadar se je mislilo poprej, že 16. avgusta 22. avgusta. To v vednost limeljarjem in obiralecem iz drugih krajev!

Jožef Ornig — glavni urednik »Štajerec«.

Celje, 14. avgusta. K zanimivemu slučaju celjskega »amtsvorstva« Ambrožiča kot glavnega urednika v senemške »vahtarice« poroča še »Nar. Dnevnik« v dopisu iz Ptuja, da je Jože Ornig, katerega je potrdil cesar za župana avtonomnega mesta Ptuja, glavni urednik ptujskega »Štajereca«. Posebno dobro bode to konstatirati sedaj, ko se trudijo Nemci s pomočjo klerikalcev na vse kriplje, da bi preprečili potrditev župana Hribarja. »Štajerc« je priznano hujskajoč list, kateri z najbolj umazano pisavo ruši in krši mir med obema narodoma na Sp. Stajerskem; »Štajerc« je tudi tisti list, ki je leta 1908 izvanredno ostro hujskal proti prireditvi občnega zbora C. M. D. v Ptiju, ob katerem so se pričeli znani septembferski nemški izgredi na Stajerskem. In sodnijsko dognano je, da je glavni urednik »Štajerčev Jos. Ornig, ptujski župan. Dočim se g. Hribarju nikakor ne more očitati nestiranost napram Nemeem (glej »Die Zeit« z dne 1. avg.), so slučaji krivičnega postopanja napram Slovencem na ptujskem magistratu nekaj vsakdanjega. Treba bo tudi dejstvo spraviti naši glede Nemcev precej gluhi vladi v ušesa!

Celjski sokolski zlet.

Celje, 14. avgusta. Naše avstrijske oblasti imajo kosmato vest — posebno če se gre proti Slovencem. Ko se je junija meseca vršil zlet nemških turnarjev v Celje, se naša vlada prav nič ni zmenila za proteste celjskih Slovencov, da je to izzivanje prve vrste; streljalo se je z gričev pri mestu in celi dan je bil po ulicah hrušč in trušč, kar na sejmu. Vse drugače je seveda takrat, kadar prirede kaj Slovenci. Ne le, da je naša ljubezna vlada potrdila vse odloke celjskega magistrata glede prepovedi znakov in krojev (razume se, da samo slovenskih), tudi v celjski okoliški občini dela največje ovire sokolom. Cela okolina bo jutri kakor v obsednem stanju: orožnika boš videl pri vsakem koraku, vojašto ima biti v vojašnicah pripravljeno. Čemu te priprave v slovenski okolici? Čemu stroški in draženje prebivalstva? Ali bi vlada sama rada kake nemire? Ne bomo ji ustregli in tudi Nemcem ne. V Štorah, na Teharjih

in Gabrju bo imel službo po en politični uradnik. Streljanje je prepopovedano v celiem okraju. Kake vesti so Nemci o tem zletu raztresili v svet, kaže to, da je »Neue Fr. Presse« poslala v Celje posebnega poročevalca za »izgrede«. Slovenski sokolov pričakujemo jutri v Celje do tisoč in okrog 300 Hrvatov. Čehov pride kakih 30; Srbi in Bolgari niso dali natančne obljube, ali pridejo ali ne. Nemci bodo jutri, po vsem soditi, mirovali; zvečer ne bo orožništvo pustilo znanih barab v Gabrje. Med celjskim nemškim meščanstvom je mnogo respeka zlasti pred Ljubljancami. Celjani se tudi boje neugodnega upliva na volitve v okolici. Zato sodimo, da bo jutrišnji dan potekel brez vseh posebnih dogodkov.

Trgovinska pogodba med Avstrijo in Srbijo.

Belgrad, 14. avgusta. Iz brzjavke, ki jo je poslal avstrijski trgovinski minister dr. Weisskirchner v Belgrad, izhaja, da stopi trgovinska pogodba med Avstrijo in Srbijo v veljavjo že v letošnjem decembrem. V dobro poučenih tukajšnjih političnih krogih pa prevladuje mnenje, da se v najboljšem slučaju uveljavlja nova trgovinska pogodba še svečana ali sušča prihodnjega leta.

Sedanji ruski vojaški detašé odpoklican z Dunaja.

Petrograd, 14. avgusta. Semkaj došli ruski vojaški detašé na Dunaju, polkovnik Marženko se ne vrne več na svoje mesto. Njegovo odpoklicanje je v zvezi z afero radi prodaje avstrijskih načrtov, o kateri se je svoj čas na Dunaju mnogo govorilo in ugibalo. Tako potem, ko se je odkrilo, kako vlogo je igral v tej aferi Marženko, se ga baje namenoma ni hotelo odpoklicati. Njegov dunajski naslednik dosedaj še ni imenovan.

Tajna pogodba med Črno goro in Avstrijo.

Belgrad, 14. avgusta. Po mestu se trosijo vesti, da ste Avstrija in Črna gora sklenile med seboj tajen dogovor. Srbsko vlado je o tem obvestil zastopnik prijateljske jej države.

Jubilejske slavnosti v Črni gori.

Sofija, 14. avgusta. Bolgarski kralj Ferdinand se poda na Cetinje čestitati knezu Nikiti samo v spremstvu ministra Paprikova. Prestolonaslednik Boris ostane doma.

Odpoklicani angleški poslanik iz Petrograda.

Petrograd, 14. avgusta. Na čast dosedanjemu angleškemu poslaniku v Petrogradu Nidolsonu, ki je bil imenovan za državnega podstajnika v Londonu, je priredila petrogradska angleška kolonija sijajno odhodico združeno z banketom. Poslavljajoči se poslanik je pri tej priliki izjavil, da se poslavlja iz Petrograda v zavesti in prepričanju, da je pripravljen k tesnejšim zvezam med Rusko in Angleško in da je trdo prepričan, da se ta zveza še zelo ojača.

Končana stavka ključavničarskih pomočnikov v Budimpešti.

Budimpešta, 14. avgusta. Že dalj časa stavkujoči ključavničarski pomočniki so se zedinili s svojimi službodajaleci. Obe stranki ste od svojih zahtev nekoliko popustili. Pomočniki prično v torek zopet delati.

Vseslovenska pevska zveza.

Belgrad, 14. avgusta. Srbska pevska društva so sprožila misel za ustanovitev vseslovenske pevske zveze. Misli se že tudi na velik zlet vseslovenskih pevskih društv, na katerem naj bi se ta zveza ustanovila.

Sofija, 14. avgusta. Nekatera bolgarska godbena društva so izvolila med seboj komite, katerega naloga je, da pripravi vse potrebno za ustanovitev vseslovenske pevske zveze. Naloga komiteja je pred vsem, da sestavi pravila za to zvezo, katera potem odpošlje na pozamezna merodajna slovenska godbena ali pevska društva v pretres in odobritev.

Premestitev srbske prestolice.

Belgrad, 14. avgusta. Nekateri narodni zastopniki nameravajo stavit v skupščini predlog, naj se premesti srbska prestolica iz Belgrada v Kragujevac ali Niš. Govorja se, da je tudi kralj Peter prijazen tej misli, ker Belgrad ne leži v sreu Srbije.

Makedonsko vprašanje in Bolgarija.

Sofija, 14. avgusta. Kakor se poroča po verodostojne strani, je ministrski svet v svoji zadnji seji še puštil odprto vprašanje glede ukrepov radi bolgarskih ubežnikov iz Makedonije. Kakor se zatrjuje, namerava bolgarska vlada glede tega vprašanja še nekoliko časa počakati in noče s prenagljenimi koraki postriti napetega razmerja med Bolgarsko in Turčijo. V včerajšnji konferenci turškega poslanika na bolgarskem dvoru Assin-beja z zunanjim ministrom Paprikovom se je razpravljalo vprašanje glede zopetne naselitve ubežnikov v od njih zapuščenih krajih. Vlada je odredila, da se dotlej, dokler ni to vprašanje definitivno rešeno, preskrbi ubežnikom na Bolgarskem delu. — Včeraj popoldne so se podali po končanem ministarskem svetu vsi ministri v Lidunjikovo, kjer od predvčerajšnjega naprej biva kralj Ferdinand in ki je letno bivališe kraljeve rodbine.

Sofija, 14. avgusta. Kralj je imel z ministrskim predsednikom in vsemi ministri posvetovanje glede makedonskega vprašanja. Sklenilo se je, naj se radi postopanja z Bolgari pri razročevanju v Makedoniji še enkrat posreduje z bolgarske strani pri porti. Od odgovora, ki ga da porta, je odvisno nadaljnje postopanje bolgarske vlade. Sedanji položaj se še ne more smatrati za nevarneg, vendar pa se smatra na bolgarski strani, da mladoturška vlada glede tega vprašanja ne bo popustljiva in zaradi tega se o mirni rešitvi te-

ga vprašanja v Sofiji sodi zelo skeptično. Postopanje turške vlade se še vedno močno graja. Neki list razkriva senzacionalno vest, da je bolgarska vlada že stavila porti predlog, glasom katerega naj bi obe državi radi miru v Makedoniji sklenili gotov dogovor za dobo desetih let. Bolgarska je v tej zadevi tako kulantno postopala, sredi med pogajanjimi pa so se Mladoturki skesali in ne-nadoma prekinili vsa nadaljnja razpravljanja, ter tako onemogočili ugodno rešiti započeto akcijo.

Odslovitev delavcev v nemških ladje-delnicah.

Kiel, 14. avgusta. Ladje-delnica »German« je odslovila včeraj 2000 svojih delavcev, ravnotako ladje-delnica »Hochwald« 1200 in tovarne Stock & Hobe 100 delavcev. Vsled tega je opustilo delo v ladje-delnici »German« tudi onih 600 delavcev, ki s to odredbo niso bili prizadeti.

Tovarna za sladkor na Angleškem.

London, 14. avgusta. Iz Kiderminstra poroča »Standart«, da se je tam osnovala družba, ki namerava ustanoviti tovarno za sladkor, ki bo mogla izdelovati do 30.000 ton sladkorja na leto. Za to tovarno določeni ustanovni kapital znaša 80.000 funtov šterlingov. Kakor se zatrjuje, si je družba že zagotovila mnogo kmetov, ki so se zavezali, da bodo na svojih posestvih pridelovali v velikem obsegu sladkorno peso.

Zopet nov zagonetni umor v Londonu.

London, 14. avgusta. Meseca t. l. sta najela v West-Markhetu mlada zakonec stanovanje in sta do prav zadnjega časa redno in točno plačevala gospodarju najemnino. Najeto sta imela celo hišo. Ne-kako pred tremi tedni pa sta se izselila, ne da bi to sporočila gospodarju hiše. Predno sta odpotovala, sta razprodala tudi vse svoje pohištvo. Gospodar do včeraj ni bil nič v hiši. Ko pa je po daljšem premoru prišel včeraj zopet tja — stanovanje je namreč hotel oddati novi stranki — je zapazil v veliki sobi v prvem nadstropju, da so tla močno krvava. Sled je vodila v kuhinjo in tam so našli v časnikarski papir, ki pa je bil ves okrvavljen, zavit nek predmet. Sled je vodila potem še v drugo nadstropje in tam so našli v velikem kupu papirja truplo nekega možkega s prerezanim vratom. Mož je star kakih 70 let. Po zatrdilu sosedov je k zakoncema tudi zahajal tako star mož. Policija je uvedla najobsežnejše poizvedbe, da spravi v luč ta misteriozen umor, toda vse dosedanje poizvedbe so še brezuspešne.

Potres v Ameriki.

Washington, 14. avgusta. Seismograf na tukajšnjem vseučilišču je zaznamoval 23 minut trajajoči potres.

Ricanati, 14. avgusta. Včeraj dopoldne ob 10. uri 22 minut je bil tukaj 10 minut trajajoč valovit potres.

Prišli, videli in — odšli! . . .

Pišejo nam:

Zbrali so se ob prekrasni sinji Adriji — tako poročajo v »Slevenu« — in sicer je bila desetorica njih — klerikalnih študentov, večina onih iz »črne šole«, da bi »zborovali«. — Godilo se je to v Svetem Ivanu pri Trstu v nedeljo, dne 7. t. m.

Prišlo je njih par iz Goriške okolice, dva Krašovec, par Kranjev ali njih, le njih ni bilo, namreč teh vražjih tržaških študentov! — In to boli, peče, skeli! — Oh, da bi že vrag vzel vse te »brezverske liberalce«!

No, radi abstinence tržaške študentarije se bo tragikomedija vršila vseeno, saj toliko hvala Vsemogočnemu — so rekli — nas vendar je, da prevzamemo in porazdelimo vloge.

Zavesa se odgrne in na odrnu nastopijo razni dilettanti. Nekaterim se takoj vidi, da svoji vlogi niso kos. — Ali pravega veselja ni imel nikdo, ker je namreč manjkalo — poslušalcev. — Izgleda je, kakor, da bi bila to le kaka »glavna proba«. — Nič ni pomagalo, ako tudi je bila glavna vloga v rokah samega nečaka Goriškega nadškofa jurista Cirila (pravijo, da se hoče prekrstiti) Sedlja.

No, končno so vendar-le — ako tudi stenam — povedali, da tržaški slovenski voditelji niso za tržaške Slovence še prav nič storili, zato hočejo oni nastopiti kot rešitelji slovenskega elementa ob Adrijo pod deviso. Ako te je sovražnik udaril po enem lieu, ponudi mu še drugo!

Tovariš Ukmār — bivši urednik proslile in sedaj pokojne »Zarje«, ravnatelj konvikta itd. — je rekel, da so tržaški študentje liberalni, ker ne pozna omejenih klerikalno-nerodnih »kolegov«. — Ali nikar obupati, kajti tudi na tržaškem se da na klerikalni podlagi kaj doseči. Živa priča temu je on sam, ker je edino le radi klerikalnih hujskarij postal — vodja konvikta. — (kaplan Čuk se pri teh besedah zadovoljno nasmehne, češ: oštja, nič ne bomo sli iz Trsta v Istro!)

Zadnji prizor tragikomedijske je odigral na ulici, namreč, ko je bratce že razgrelo »rujno vinco«. — Zapeli so — sicer hripavo — znano bimno Orlov: »Čuk se je oženil trala!« Nekaterim poslušalesem si je tako dopadlo, da so »peveci« izvijzgali. — In oni so odšli s polno zavestjo, da so bili — pri Sv. Ivanu poleg Trsta!

S tem je bil dovršen velik čin, uničeno je vsemu slovenstvu škodljivo liberalstvo v Trstu in nad sinjo Adrijo je zasijala — zlata zora!

K tej komediji bi imeli mi samo pripomniti: »Kaj res vas hinavske duše nima voditi kam drugam zgrešena pot, kakor v Trst mlatit — prazno slamo! Vedite, ozir, že prav dobro veste, da tržaški Slovenec ljubi vse svoje poštene rojake, ali kle-

rikalnim hinaveem, ki so se narodemu in poštenemu programu iznevedeli ter zasledujejo razdiralno politiko, pa dosledno zapoje: »Bi te mogel še ljubit? pojdi, pojdi se solit!«

Strah, ki meji že na bliznost.

Res ne vemo, ali smo Slovenci v resnici sami revolucionarji in anarchisti, da se nas gotovi ljudje tako strahovito boje. Sicer nismo dosedaj opazili med nami še prav nobenega pojava, ki je kazal na to, da bi bil v nas kak poseben revolucionaren ali celo anarchistički duh, nasprotno, naš narod poznamo kot ljudstvo jagnječe ponižnosti in pohlevnosti, ki samo raje trpi krivico, kakor da bi jo delalo komu drugemu. A kljub temu imajo nekateri ljudje tako silen strah pred tem pohlevnim narodom. Sam bog vedi, zakaj, nemara samo zaradi tega, ker nimajo čiste vesti in ker se zavedajo, da so zakrivili že v nebovpijoče krivice nad tistim ubogim narodom slovenskim, ki ne pozna zlobe in ki mu je vsako nasilstvo tuje. Vzemite na pr. našega dejelnega predsednika Schwarza. Ta v zadnjem času kar trepeče strahu in groze. Zakaj, to vedo bogovi, mi ne. Poročali smo že, da se je obdal s praveato telesno stražo, kateri načeljuje zloglasni Gerlovič in ki ima bdati nad dragocenim življenjem gospoda Beždarja. No, to bi še šlo, ker se končno lahko domneva, da je telesna straža samo nekak nakit, da pride bolj do veljave satrap. Toda kar smo danes izvedeli, in sicer iz prvega vira, je tako gorostasno, da ne moremo drugače, kakor da rečemo, človek, ki uganja kaj takega, ta ni in ne more več biti pri zdravem razumu. Prosim, poslušajte! Vsak večer, točno ob 9. imata dva uslužbene dejelne vladne strikten ukaz, da morata natanko preiskati vse kote in pregledati vse kleti, če se morda ne skriva ondi kak nevaren slovenski zarotnik, ki bi »stregel po življenju« modremu Tirolegu baronu Schwarzu. Gola resnica! Sam živ krst vedi, ali je baronu zmešal možgane slovenski gasilski shod ali slovenski narodno - gospodarski kongres? Ko se je nam sporočila ta vest, nismo storili drugega, kakor za glavo smo se prijeli in s Husom vzkliknili: Sancta simplicia! — S tistimi ali po slovensko: bog daj norem pamet!

Dejelna vlada in današnja kongresa.

Danes se vršita v Ljubljani dva pomenljiva kongresa: slovenski gasilski shod in slovenski narodno - gospodarski kongres. Prvi shod je eminentno humanitaren, drugi je eminentno kulturn, oba pa daleč od vseh politike. Radovedni smo, ako bo vzpričo teh notoričnih dejstev 1. vlade poslala svojega zastopnika pozdravit ti prireditvi, in 2. če bo dejelni odbor smatral za potrebno v

Preko Tiberinih valov se je razlil solnčni svit. Ob krajeh je reka temenja. Nejasne sene stolpov in hiš se zibljejo v njej.

»O Tibera, zdravstvuj! Na bregu tvojega vodovja sem vzrastel in gledal slavo Rima. Pod pinijami sedeč sem često strmel za tvojim valovjem, kadar je sevalo, v dalji se gubeče, v žarkih poslavljajoče se nebesne svetlobe. Zdela se mi je, da poješ himno v čast njemu, ki daje božansko luč teji naši zemlji. Zdravstvuj, Tibera, v vek!«

Kakor bi tavjal v polspanju. Videl je le sene, ki so se ustavljalne in zrle za izprevodom. Nekateri so vzklikali: »Glej, zarotnika! To je tisti, ki je hotel ubiti našega imperatorja Maksencija! Smrt! Naj umre!«

Slišal je le napol te glasove. Spomnil se je, kako je sovražil te ljudi, ki so se prilizovali krutemu Maksenciju, dasi so ga natihem sovražili in preklinjali.

Rim je stokal pod grozovitostjo tega cesarja. Zdela se je, da hoče uničiti svet in da ne pozna meje njegova neusmiljenosti in blazno hrepenevanje po vedno novih krvavih orgijah.

Valerijan se je spomnil, kako je prišlo do tega, da koraka sedaj sredi pretorijancev smrti naproti.

Ni še dolgo, odkar je premišljeval žitje in bitje Maksencijevo. Pri-

imenu dežele pozdraviti udeležence na gasilskem in narodno - gospodarskem shodu? Odločitev bo za oba težka, ker obema enako smrdi vsako slovansko zbljevanje in naj bo to na kulturnem ali na humanitarnem polju.

Klerikalni evaduhem na ulici.

»Edinost« piše: Nek znani slovenski politik iz narodno - napredne stranke svari pred izvestnimi nepremišljenimi političnimi demonstracijami, ki le škodujejo in nič ne koristijo — ker dajejo le povod zlothotnemu ljudem, da sumnijo stranko in slovenska stremljenja sploh ter navajajo vedo na milu naših sovražnikov.

Ta z najboljim namenom in premisljeno napisani poziv je hitro porabil »Slovenec«, da bi opral sebe in opravičil svoje denunciacije na škodo sekernih bratov, češ: Vidite, celota narodno - napredni odličenjak potrja, da je le resnica, kar smo pisali mi. »S tem je za nas velesrbski intermezzo in naše največje zadovoljstvo odpravljen!«

Ali res? Nič ni res! Tako govori že dejstvo, da se je »Slovenec« v doseg svojega namena moral poslužiti finesese, da je premislo onemu svarilu narodno - napredna politika (dr. Tavčarja) popolnoma postavil na glavo in da mu podtika nekaj, na kar avtor gotovo ni misil in kar je v dijametalnem nasprotstvu z njegovim mišljenjem in presojanjem stvari.

Dr. Tavčar ni spisal svojega svarila zato, ker veruje v kake slovenske velezidajace in ker smatra resnimi kake nepremišljene pojave nepremišljenih ljudi, marveč zato: ker zlothotni ljudje na infamen in brezstiden način izrabljajo take »otročarie« v svoje namene!

Taka sta geneza in namen onega posvarila. To poslednje involvira torek obsodbo ravno — »Slovenčevega« početja.

Posito, sed non concessu — če bi se bilo tudi res godilo vse, kakor trdi »Slovenec«, ostaja še vedno nečven škandal in neizbrisna sramota, akoravno kak slovenski list fruktifira take stvari v svoje strankarske namene, dasi dobro ve, da morejo tujerodni sovražniki, ki jim je uničenje našega naroda vrhni cilj, njegovo pisanje izrabljati v svoje, za našo bodočnost smrtonosne namene!

Dr. Tavčar ni torej napisal svojega posvarila zato, ker veruje v »Slovenčeve« trditve, ampak zato, ker se boji usodnih posledic takim denunciacijam! . . .

»Slovenčeve« opravičevanje je popolnoma ponesrečeno in si je moremo psihologično tolmačiti le tako, da »Slovenec« grenko občuti nečastno pozicijo, v katero je padel v svojem strakarskem fanatizmu in da bi se hotel na lep in dostojen način

merjal ga je z življenjem Cezarjevim in drugih slavnih Rimljancov. Maksencij, potomec popolnoma pokvarjenih in vsled prenasilenosti napolblaznih ljudi . . . In ali ni nikogar, ki bi tej pošasti zaklical — nič več! Dovolj nedolžne krvi, dovolj nedolžnih solz!

Kako je Valerijan sovražil tri-noskega imperatorja! »Zakaj, o Maksencij, si storil tudi to? Zakaj si hotel uničiti s svojo pohotnostjo mojo sestro, mladenko, ki se je jedva oklenila z vso silo prve ljubezni mojega prijatelja! Zakaj si trpinčil očeta in ga vrgel v ječ!«

Ah, ni se ti posrečilo! Ušla je sestra, oče te je ogoljufal.

Težko in grenko je umreti, ker ljubim življenje, a težje zato, ker nisem dosegel svojega namena. Maščuj se, Maksencij, nad menoj, sovražstvo, sodržavljano uniči tudi tebe! Mar te ne sovražijo kristjani, ali te ljubimo mi, ki ne prisegamo na Kristov križ!«

Pomilovalno je zrila večina na mladeniča, ki je korakal, obdan od cesarskih vojakov, v smrt. Njegov obraz je bil resen, strogo so zrle oči pretorijancev na mimoideče. Ali pridejo srečno do cilja? Ali jih ne napadejo nenadoma in iz zasede Maksencijevi sovražniki? Dalje, ni-

umakniti iz grde luči, v kateri stoji sedaj pred vso samozavestno in nebizantinsko slovansko javnostjo.«

Prepovedano zborovanje »Svobodne Misli.«

Na Kranjskem vlada, odkar sta v ljubljanskem objemu baron Schwarz in klerikalna stranka, popolen absolutizem. Vsako najnedolžnejšo prireditve, ki ni klerikalcem po godu, takoj prepove gospod baron in se pri tem kaj malo ozira na to, če ima sploh kakšen povod za prepoved. Pa kakšen še že najde, da se prepoved vsaj navidezno utemelji. Najbolj so klerikalci in ž njimi Schwarz v želodecu prireditve »Svobodne Misli«. Teh se klerikalna stranka in Schwarz bojita, kakor hudič križa. Ko je bil pred leti v Ljubljani shod svobodomislecev, je Schwarz po nalogu klerikalcev storil vse, da ga prepreči, toda revež ni mogel ničesar storiti, ker je bil shod sklican po § 2 d. z. Danes, dne 14. avgusta je bil projektiran javen shod »Svobodne Misli«, na katerem bi se naj razmotrivalo vprašanje o jugoslovanskem krematoriju. Čim so klerikalci za to izvedeli, so zarjaveli v »Slovencu«, kakor ranjen lev, ter prijeli Schwarz, kako more kaj takega dovoliti. A Schwarz je razumel ta miglaj. Shod je bil pravočasno naznanjen. Naznani se je pravočasno oddalo na pošto, a vendar ga je baje Schwarz dobil v roke šele danes. In opiraje se na to, je shod prepovedal, češ, da ni bil naznanjen v predpisanim roku treh dni. Seveda prijavitelj shoda nimajo ničesar v rokah, da bi dokazali, da so shod pravočasno naznanili, ker so bili tako neprevidni, da naznanila niso dali na pošto rekomandiranega. In sedaj je seveda baron Schwarz v »pravici« in je obenem vesel, da je lahko ugolid klerikalcem. Mož je seveda tako pameten, da ne vé, da se njegovi prepovedi že na kilometre vidi, da je čisto navadna šikana. Da se pa ljudje trajno ne dodo šikanirati, to si pa naj za bodoče zapiše za uše-sa.

Bolgarski odposlanec na slovanskem narodno - gospodarskem shodu.

Jutri zjutraj dospe v Ljubljano g. Georgij Pejev, član trgovske zbrane v Sofiji in predsednik bolgarske obrtniške zveze, da se udeleži kot bolgarski odposlanec slovenskega narodno - gospodarskega shoda. Gosp. Pejev je pristaš bolgarske narodne stranke, ki je navdušena zagovornica slovenske vzajemnosti, in velik prijatelj slovenskega naroda. Iskreno dobro došel na slovenski zemlji in v beli Ljubljani!

Praznik človekoljubja.

Danes praznuje svojo 40letnico »Gasilno in reševalno društvo«, društvo, čigar geslo je »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe.« Vsa

kjer ni sumljivega zbiranja, nikjer znakov sumljivega gibanja!

Kmalu bodo pri cilju. Še ta dan preživi lahkomisljeni mladenič v najtemnejši ječi, še enkrat omami njegove oči luč zahajajočega solncea, in predno ugasne rožna luč na gorskih vrhovih, ugasnejo mladeničeve oči.

Prišli so do templja, ki je bil vesel in svetel. Bleščeci marmornati stebri so nosili streho in kip boginje Veste je oznanjal na pročelju, da čuvajo v svetišču večni ogenj deve, ki so obljudile boginji domačih ognjišč večno čisto življenje.

Tudi on se je priporočal nekdaj boginji Vesti, zadnji čas le iz navade. Ginila je tedaj vera v bogove v sreih Rimljancov in bližal se je čas, ko za vedno ugasne sveti plamen v Vestinem svetišču. On je izgubil vero, a ž njo ni izgubil vere v silo krepostnega življenja. Naj ugasne v svetišču ogenj, a zagori naj v srcu plamen le-pega in veselega življenja.

Glej, vrata svetišča so se odprla! Kakor duhovi so stopale svečenice v belih haljah preko praga. Dostojanstven in neslišen je bil njihov korak. Ko so zapazile blesteče pretorijanske čelade, so se ustavile na dano znamenje vije svečenice.

(Dalej prihodnjie.)

LISTEK.

Vestalkina ljubezen.

Sirokoodprtih oči je strmel v svet. Kakor bi ne vedel, kaj se godi z njim, kaj ga čaka. Še nikoli se mu ni zdelo življenje vrednejše življenja, še nikoli ni videl lepših jesenskih dni.

Zadelo ga je, kakor strela z jasnega neba, ko je čul obsodbo. Smrt! Ne, on ne veruje, vse so le hude sanje.

Nad njim se širi nebo, napojeno s svetlo, čisto modrino. Vonj, svežost in toplota napoljuje zrak. Od albanskih gor prinaša vetroč jutranji hlad, ejetje dehti in solnce gori na nebu. On ljubi vse to, on ljubi življenje. Komaj so se deteknili ustna čaše, komaj se je približal sladkemu razdetju, iz dalje so prihajali glasovi skrivnosti, ki so ga klicale in omamljale.

Ko zatrepečejo na oddaljenih vrhovih zadnji solnčni žarki, ugasne tudi on.

V lahni svetlobeli kopreni je še zavito pobočje gorovja, vrhovi pa so čisti, in so videti kakor bi plavali zračni sinji oblaki.

Ali je res, da umre že danes?

poštena Ljubljana, ki ve ceniti človekoljubno delovanje tega društva, praznuje ta praznik in je v znak svoje radosti razobesila zastave. Samo nekateri hišni posestniki tega niso storili. Dobro! Samo to si naj doličniki zapomnijo, da bo »Gasilno in reševalno društvo« vkljub temu vršilo pozrtvovalno in nepristransko svojo dolžnost, ker člani tega društva so — ljudje!

O nemškem nadzorniku Peerzu.

»Alldeutsches Tagblatt« je predvčerajšnjim poročal, da je okrajni šolski nadzornik Peerz zaradi znanega zločina že odstavljen od službe. Na to vest se je »Grazer Tagblatt« obrnil direktno na Peerza z vprašanjem, če poročilo »All. Tagblatta« odgovarja resnici. In Peerz je odgovoril, da je kazensko postopanje proti njemu že ustavljeno. Ker je nastvar zanimala, smo se o nji informirali ter izvedeli, da se je informator »Grazer Tagblatt« zlagal, zakaj niti govora ne more biti o tem, da bi se kazenska preiskava proti Peerzu ustavila. A recimo tudi, da bi se ta preiskava ustavila, kar pa se ne bo zgodilo, je proti Peerzu nakopičenega in nagrmanenega toliko gradiva, da že zdaj lahko rečemo, da Peerz ne bo nikoli več predsednik avstrijskih okrajnih šolskih nadzornikov, še manj pa okrajni šolski nadzornik in profesor na ženskem učiteljišču! Če ne bo zadostoval material, ki smo ga že priobčili, pa pride na dan še z mestnejšim gradivom!

Slovanski narodnogospodarski kongres.

Pozdravni večer.

Slovanski udeležniki narodnogospodarskega kongresa so se včeraj z raznimi vlaki pripeljali v Ljubljano. Zvečer so se zbrali na vrtu hotela »Tratnik« k pozdravnemu večeru, ki je bil od strani slovenskega občinstva prav mnogobrojno obiskan. Opazili smo zastopnike raznih slovenskih gospodarskih organizacij, obrtniških in trgovskih društev, občin itd. V prav velikem številu so bili zastopani posebno Čehi.

Burno pozdravljen je najprej izpregovoril župan g. Ivan Hribar, ki je dejal nekako sledenje: V češki zgodovini je mnogo lepih momentov; najlepši je husitska doba. V tisti dobi se je rodil Čehom Jan Žižka, strah in trepet sovražnikom; bil je izboren strateg; iznašel je vozove trdnjave. Duh Žižkov v Čehih živi še dandanes. Tudi oni so kot dobri strategi iznašli vozove trdnjave: narodno - gospodarske zavode. Slovenci smo se od Čehov mnogo naučili; naučili smo se posebno tega, da je za naš obstoj treba predvsem gospodarske podlage. Jutri in pojutrišnjem bo v Ljubljani I. slovenski narodno-gospodarski kongres. Veselim se tega in Vas iz sreca pozdravljam. Gmotno se moramo postaviti na svoje noge. Narodno - gospodarski kongres naj položi temelj gospodarskemu zblizjanju slovenskih narodov v Avstriji.

Zupan Hribar je odgovarjal poslanec dr. Šílený. Zahvalil se je županu za pozdrav. Ljubljana — je dejal govornik — kaže v vsakem oziru velikanski napredok. To je zaslužna župana Hribarja. Misel, za katero smo se sešli, je velika. Doslej smo delali vsak na svojo roko; v prihodnje si podajmo roko k skupnim stikom. Srečnemu delu v tem oziru: Na zdar!

Poslanec dr. Novak je govoril v imenu ljubljanskega pripravljalnega odbora. Poudarjal je ljubezen Slovencev do Slovanov in posebno do Čehov. Dotaknil se je dogodkov zadnjega časa. Malo je mož, ki med nami delujejo, in še te preganja avstrijska vlada. Imamo med nami mož, in ravno temu grozi vlada, da ga ne potrdi za ljubljanskega župana, zato, ker ve, da imajo v njem nasprotnika tisti cilji vlade, ki jih mi odklanjamo. Prav posebno nas veseli, da ste v teh resnih trenotkih prišli k nam. Navdaja nas nada na boljšo prihodnost, kajti naše moči so jake. Bodite nam pozdravljeni, sreca naša so od nekdaj Vaša.

Gоворил со надаље г. Pastýř i k. g. Votrub in več drugih.

Večer je potekel v prav animiranem bratskem razpoloženju k čemu je v veliki meri pripomoglo lepo petje pevskega društva »Ljubljanski Zvon«.

Gasilske slavnosti v Ljubljani.

Povodom štiridesetletnice ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva sešel se je sinoči v Ljubljani cvet slovanskega gasilstva. Prihitali so v Ljubljano, ki si je nadela v počastitev dragih gostov svatovska, belo - modro - rdeče naličje, bratje iz najboljih avstrijskih slovanskih dežel: iz bratske Hrvatske, Moravske, Češke in ogrožene Slezije. Najprej so prišli bratje Hrvati, katere je pričakovala na kolodvoru mnogobrojna množica. Ko je prisopihal vlak, zadoneli so došlečem v pozdrav burni živio - kluci, nakar je intonirala »Slovenska Filharmonija« »Lepo našo domovino.« Nato je goste iz Hrvatske v navdušenem govoru pozdravil načelnik ljubljanskega gasilnega društva, g. Ljudevit Strieelj. Za pozdrav se je zahvalil načelnik gasilnega društva v Krapini, gosp. S v o b o d a. Hrvatov je došlo nekaj nad 200. — Kamalu za Hrvati je poseben vlak pripeljal brate Čehe z Moravske in Slezije, kakih 350 po številu. Tudi te je prisreno pozdravil v imenu slovenskih gasilev in v imenu slovenskega naroda sploh gosp. L. Strieelj. V imenu Čehov in češkega gasilstva je odgovoril ces. svetnik Karel V o z a b u. Nekoliko pred deseto uro je pripeljal poseben vlak brate Čehe iz kraljevine Češke. Pred kolodvorom in na peronu se je zbrala tisočglava množica, ki je nestrpo pričakovala junaških Čehov. Ko je prispel vlak, zadoneli so kakor orkan oglušujoči na zdar - živio - kluci. Ko je godba odigrala in se je vihar navdušenja nekoliko poleg, je zopet gosp. L. Strieelj pozdravil brate Čehe v krepkem nagovoru. Zahvalil se je nek češki govornik, naglašajoč, da složno slovanstvo bo premagalo vse sovražnike. Vsem govornikom je občinstvo burno pritrjevalo. Ta drugi češki vlak je pripeljal kakih 700 gasilev. — Ob osmih zvečer je bil prirejen v »Union« slovanskim gasilcem na čast koncert, na katerem se je začelo pravo življenje šele potem, ko so prišli Čehi iz kraljevine Češke. — Zelimo, da bi današnja in jutrišnja zborovanja obrodila obilen sad ne samo v korist slovenskega gasilstva, marveč v korit vsega slovanstva,

Najnovejše vesti.

Kolera na Rusku.

Petrograd, 14. avgusta. V Petrogradu je tekom zadnjih 24 ur obolelo na koleri novo 62 oseb, 30 pa jih je podleglo bolezni. Skupno število v Petrogradu na koleri obolelih znaša 884 oseb.

Velikanske povodnje na Japonskem.

Tokio, 14. avgusta. Položaj prebivalstva, ki je prizadet po povodnji, je skrajno obopen. Na tisoče ljudi je izpostavljenih dežju in jim preti lakota. Manjkajo namreč čolni, ki bi jim mogli dovajati zivež. Preskrbovanje s sočivjem in mesom je vedno bolj otežko. Reka Sumida je že tako visoko narasla, da dosega mostove. Pričakuje se, da je nočojno noč voda imela največjo višino. Od treh nasipov, ki varujejo mesto Tokio pred vodo, je voda že enega podrla in preti se druga dva razredi. Ako se to zgodi, potem je celo mesto Tokio pod vodo. Vlada je odredila, da vojaštvu straži in maši nasipe. — V Garnisavi je en hotel, v katerem se rahaja mnogo Evropejcev, pod vodo. Povodenj k sreči dosedaj še ni zahtevala človeških žrtev.

Obračnava proti morileu učitelja Rybaka.

Krahov, 14. avgusta. Sodna obračnava proti morileu učitelja Rybaka, Trubnovskemu, se bo vršila že v oktobrskem porotnem zasedanju. Na željo rodbine Trubnovskega

ga bo zagovarjal krakovski socijalnodemokratski odvetnik dr. Malek. Poleg tega je javil tukajnjemu sodišču dunajski odvetnik dr. Hofmoeckl, da ga bo brezplačno zagovarjal.

Zastrupljenje z gobami.

Poznanj, 14. avgusta. Delavec Kovazki v Moruču je našel v gozdu gobe, katere je nabral in prinesel svoji rodbini domov. Robina je imela zato gobe za večerjo. Takoj ponoriči pa so umrli njegovi trije otroci, včeraj zjutraj pa še oče in mati.

Amsterdam, 14. avgusta. Delavec Kovazki v Moruču je našel v gozdu gobe, katere je nabral in prinesel svoji rodbini domov. Robina je imela zato gobe za večerjo. Takoj ponoriči pa so umrli njegovi trije otroci, včeraj zjutraj pa še oče in mati.

London, 14. avgusta. V Weyhamu je nenačoma obolelo 50 oseb, ker so vživali skvarjeno meso.

Zahvala.

Podpisano vodstvo izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem enim, ki so pripomogli, da je XXII. glavna skupščina Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev dne 6. in 7. avgusta t. l. v Novem mestu uspela tako lepo.

Prav posebno pa se zahvaljuje »Učiteljskemu društvu za novomeški okraj« za presrečen sprejem in tovarišu predsednik Davorin Matku za lepi pozdrav na kolodvoru; pripravljalnemu odboru za obilni trud, ki ga je imel s pripravami za Zavezino zborovanje; blagorodnemu gospodu županu Josipu Ogoreutzu za laskave besede, ki nam jih je izpregoril na kolodvoru v pozdrav; slavnemu narodno - naprednemu občinstvu novomeškemu za krasen sprejem na kolodvoru in vsem onim, ki so nam kazali svoje simpatije s tem, da so okrasili svoje hiše z zastavami; svavni »Narodni čitalnici« za prepuštev prostorov v »Narodnem domu« za zborovanja; g. Radovanu Krivieu in Engelbertu Ganglu za njiju izborni, temeljni poročili; g. prof. Majenu, ki nas je pozdravil v imenu »Narodne čitalnice«, g. prof. Antonu Jugu; g. juristu Radovanu Kriveu za pozdrav v imenu akademiskih prosvetnih organizacij; g. jur. Iv. Legatu za pozdrav v imenu »Dolenjske podružnice Prosvete«; gospodu ravnatelju Rohrmannu in gospodu adjunktu Lapajnetu za ljubezniv sprejem in za razkazovanje uredov in naprav na deželni kmetijski in vinarski šoli na Grmu; vsem onim, ki so brzjavni in pismen potom pozdravili naš shod; vsem dragim in mlilim gostom neučiteljem, ki so prihiteli med nas, in sploh vsem udeležencem, ki so pripomogli, da je nastopila Zaveza tako impozantno.

Vodstvo Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev.

Tajnik: Vilibald Rus. Predsednik: L. Jelene.

Za kratek čas.

Debeli Tonček: »Gospod urednik, vi ste vnet katoličan, povejte mi, kaj je vaš ideal?«

Terčeglav: »Moj ideal je, da bi si zmislil tako psovko, ki še ni bila v našem listu rabljena.«

Indajotil in odgovorni urednik: Rasto Pustoslošek.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, 13. avgusta 1910.

Trot: 74, 15, 3, 81, 73.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 13. avgusta 1910.

T o r m i n.

Pšenica za oktober 1910. za 50 kg 9-70

Rž za oktober 1910. za 50 kg 7-36

Koruz za maj 1911. za 50 kg 5-70

Oves za oktober 1910. za 50 kg 7-21

E f o k t i u.

Neizprenjenjeno.

Na prednjaki, pripravljajo za Narodni sklad!

Borzna poročila.

Ljubljanska
Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurz dunajske borze 13. avgusta 1910.

	Denarji	Biografi
Močnični papiri.		
4% majeva renta	93-60	93-80
4 2/9% srebrna renta	97-45	97-65
4% avstr. kronška renta	93-55	93-75
4% ogr.	91-80	92-
4% kranjsko deželno posojilo	95-50	96-50
4% k. o. češke dež. banke	94-	95-

	Srednje.	Srednje.
Srečke iz 1. 1860 1/2	232-	238-
" 1864	324-	329-50
" tiske	153-50	159-50
" zemeljske I. izdaje	298-	304-
" " II.	279-	285-
" ogrske hipotečne	247-50	253-50
" dun. komunalne	530-	540-
" avstr. kreditne	525-	535-
" ljubljanske	84-50	90-50
" avstr. rdeč. križa	64-	68-
" ogr.	38-25	42-25
" bazilika	29-15	33-15
" turške	255-	256-

	Denarji.	Biografi.
Ljubljanske kreditne banke	444-	445-
Avstr. kreditnega zavoda	665-	666-
Dunajske bančne družbe	547-	548-
Južne železnice	111-50	112-50
Državne železnice	744-50	745-50
Alpine-Montan	743-75	744-75
Češke sladkorne družbe	251-	253-20
Živnostenske banke	2	

Več posestev
večjih in manjših je napredaj
kakor tudi več 104
gostilniških koncesij
se da v najem.
Pojasnila daje Peter Matolič, pro-
metna pisarna, Škofova ulica 10.
Telefon št. 155.

Puch avto

16–18 HP, s širimi sedeži, 4 cilindri,
še malo rabljen, izborni vozilo,
se prda po primeni cen. 101
Ponudbe pod "Auto 393/500" na
izborni pisarni Kicreich v Gradcu.

! Meso ceneje !

Slovenski občinstvu se naznaja, da se bude od torka, to je 16. t. m. naprej
na stojnici gosp. Žana na Vožnikovem trgu
poleg Mahrove hiše
prodajalo meso mlade živine in telet
kg. po 1 K 20 vin.

Priporočata se za obilen obisk
A. Anžič & K. Černe.

Usojam si vladivo opozoriti, da sem prevzel 9
glavno zastopstvo, Prve Češke živilenske zavarovalnice,
najcenejši zavod na kontinentu.

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite
kakor : trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.
Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

„Trgovsko - obrtna banka v Ljubljani“

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

Uradni prostori: Šelenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga
po $4\frac{1}{2}\%$; rentni davek plačuje zadružna sama. — Sprejema vloge na tekoči
račun, na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na
najrazličnejše načine. — **Zavetan monjalnicus:** zamenja tuj denar,
prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko.
— Eskomptira trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic,
dokumentov itd. na vsa tu in inozemska tržišča. — Izdaja nakaznice.

Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v zadružni
pisarni. 10

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

Veletrgovina z železnino

„Merkur“

Peter Majdič, Celje
se priporoča.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Delniška glavnica:
K 5,000.000—

Stritarjeva ulica štev. 2.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po
 $4\frac{1}{2}\%$, čisto. — Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po dnevnih kurzih.

Reservni zaklad:
K 450.000—

Podružnice v Špljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Član dunajskih in berolinskih pre-
voznikov pohištva. — Sprejema vse
v spedicijsko spadajoče prevoznine iz
vseh in v vse kraje, po najnižjih
tarifah. — Prevaža pohištvo v novih
patentovanih pohištvenih vozilih na
vse kraje, tudi v inozemstvo. . .

Spedicijsko podjetje
Bavarški dvor JOS. ŠKERLJ v Ljubljani Bavarski dvor
Založeno leta 1900

Sprejema na zaloge razne blago, po-
hištvo itd. Krassa, suha in čista skla-
dišča so na razpolago. — Nabiralni
promet Dunaj-Ljubljana in obratno
zastopan v vseh večjih mestih. Moj
zastopek na Dunaju je Karl Zewi,
spediter, Dunaj I., Schuhof štev. 6.